

Samråd inför ansökan om nytt tillstånd för Stomsjö ÅVC, Värnamo

Synpunkter från Värnamo Naturskyddsförening

Värnamo Naturskyddsförening lämnar här några synpunkter inför kommande tillståndsansökan och MKB.

1 Avfallsmängder

Avfallsmängderna förefaller vara väl tilltagna. Förtydliga gärna avfallets procentuella fördelning mellan "Värnamo kommun" respektive "övriga medlemskommuner".

Farligt avfall: Vilka avfallsfraktioner respektive mängder ingår? Hur kommer avfallsmängderna att fördelas mellan Sortergård, Mellanlagring och Omlastningsstation?

2 Sortering ur ett säkerhetsperspektiv

Omfattar tillståndet även en utveckling av Stomsjö sortergård? Denna yta idag har samma utformning som när den uppfördes för 30 år sedan men fler fraktioner har tillkommit. Sorteringsytorna är trånga och svåröverskådliga och det blir farligt när bilar, kärror, besökare, personal och hjullastare trängs på liten yta.

Bra att trafiken inne på området ska separeras inne på området men även vägen till ÅVCn upplevs som farlig. Hastigheterna är höga. Personbilar, tung trafik och cyklister måste samsas på en smal och kurvig väg. Sikten är skymd. Vägrenar saknas. Ökade avfallsmängder leder till fler transporter. Görs trafikmätningar? En olycka på tillfartsvägen till Stomsjö kan också leda till oönskade kemikalieutsläpp. Finns beredskap för denna typ av olyckor?

Vi utgår från att SÅM vidtagit försiktighetsåtgärder vid hanteringen av farligt avfall inne på området. Planeras ytterligare mellanlagring på anläggningen? Var kommer den att ske? Var kommer flisning av tryckimpregnerat virke att ske?

Med tanke på säkra avfallstransporter samt insamlingssystem med hög tillgänglighet borde kanske en insamling av hushållens farliga avfall återinföras, typ Värnamo kommuns gamla koncept "miljöbilen kommer".

3 Mer fokus på återbruk och avfallsminimering

Många Värnamobor säger än i dag att de "åker till tippen för att slänga" när de åker till Stomsjö ÅVC. Viktigt att "återbruk" synliggörs! Att på sikt komplettera med reparation och renovering på Stomsjö vore ett steg i rätt riktning för SÅMs verksamhet.

4 Sortering ur ett klimatperspektiv

I teorin kan alla i SÅMs medlemskommuner lämna material på Stomsjö. Placeringen gör väl att det främst är invånarna i Värnamo kommun/ tätort som sorterar här. Enkel resa från Värnamo till ÅVCn innebär ett avstånd på 3-10 km. Alla bilresor som görs för att lämna grovavfall, deponi eller farligt avfall påverkar klimatet! Finns planer för en mer tätortsnära sortergård dit Värnamobor kan ta sig utan att behöva använda bilen!?

SÅM skriver i pkt 10 att alternativ lokalisering inte bedöms vara aktuellt att utreda. I ÖPn står att verksamheter med miljöpåverkan ska anvisas plats på Stomsjö. Har sortergårdens placering utretts ur ett klimat-, hälso- och säkerhetsperspektiv?

5 Planerad storkompost

Lekelunds storkompost ligger *1 km öster om Stomsjö*. När sluttäckningen av deponin är klar ska kompostanläggningen flyttas till ett nytt område vid Stomsjö ÅVC, för att SÅM ska få bättre kontroll över trädgårdsavfallet som lämnas. Det nya läget vid Stomsjö leder till ökade utsläpp. Ett ökat avstånd för avlämning kan också ge fler olagliga trädgårdstippar i Värnamos grönområden.

Utöver storkompost; Vilken insamling och vilka arbetsmoment planeras på den nya ytan mellan reningsverket och SÅM/ Stomsjö? Kommer det även att bli avlämning, mellanlagring och flisning av trä respektive impregnerat virke där?

Med hänvisning till Avfallsplanen ser gärna Naturskyddsföreningen att SÅM ser till att det flisade trädgårdsavfallet vid Stomsjö skickas till biokolsproduktion.

6 Utsläpp till mark och vatten/Björnbäcken

När mer avfall med varierande föroreningsgrad börjar hanteras finns en risk, att omgivande mark/ recipient påverkas av förändrad avrinning från t ex hårdgjorda ytor för mellanlagring, flisning av impregnerat trä samt från en framtida storkompost, vid skyfall, snösmältning eller ihållande nederbörd. Vi ser fram emot att SÅM löser dagvattenproblematiken. Recipienten nedströms Stomsjö måste skyddas. Björnbäcken fick på 1970-90-talet ta emot en hel del föroreningar under tiden då Stomsjötippen var i drift. Bra med ett kontrollprogram för provtagning av ytvatten/ dagvatten för att synliggöra och möjliggöra åtgärder från eventuell miljöpåverkan från verksamheten.

Nedskräpning: Runt ÅVCn, längs tillfartsvägen till Stomsjö (och från kommande kompostanläggning?) hamnar dessvärre ofta spillt och skräp, då tomsäckar och annat plastavfall blåser omkring. Småskräp sprids med djur och fåglar. Med närheten till fågelbiotopen Stomsjö Våtmark/Strövområdet Värnaro borde det vara extra viktigt att regelbundet städa bort kringfluget skräp.

7 Angränsande natur

Ingenstans i underlaget står om angränsande natur. Området söder om ÅVCn används idag som betesmarker för nötkreatur/ ungdjur och hästar går ute vid Stomsjö gård och i angränsande hagar.

Vi noterar att Stomsjö våtmark som anlades för ca fyra år sedan inte omnämns i underlaget. Det borde även framgå i ansökan att det 500 m sydväst om Stomsjö ÅVC finns en fågellokal "Stomsjö Våtmark" som också utgör en av entréerna till kommunens nya strövområde "Värnaro friluftsområde", med 20 km leder i anslutning till Sörsjön.

Marie Persson,
ordförande Värnamo Naturskyddsförening,
Värnamo 2024-04-14